יו"ל ע"י קהילת **שבתי בבית ד'** • בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ רבי **גמליאל הכהן רבינוביץ** שליט"א

טיב הקהילה

פרשת **וישלח**
י"ח כסלו
תשפ"ז

863

טיב המערכת

ויאבק איש עמו

היה בחור אחד שירד מדרך הישר, עד שלדאבון כל לב נתחבר עם שיקסע – גויה אחת והחליט להינשא לה רח"ל, ההורים ההמומים ניסו לדבר על ליבו ולהניאו מהחלטתו, אך הבחור בשלו, הוא כבר החליט ואין על מה לדבר, בצר להם ניסו לפנות לכל מי שאולי יכול להשפיע עליו, כולם ניסו, זה בכה וזה בכה, ואף אחד לא הצליח לבטל את רוע הגזירה, אחד מחבריו מימיו בישיבה החליט לנסות אף הוא, הוא קבע להיפגש עמו.

כשנפגשו אמר לו: רואה אני כי כבר החלטת מה שהחלטת, ועל כן איני מנסה לשנות את החלטתך, רק דבר אחד אבקשך, בשל ידידותנו העמוקה שתבוא לקבל את ברכתו של הרבי שלי, לזאת הסכים הבחור, והוא נכנס עמו אל הרבי, הביט בו הרבי ואמר לו: 'אתה יותר גדול וחשוב ממני', הבחור התפלא: אני חשוב יותר מהרבי? והרי אני עומד לקראת נישואים עם גויה רח"ל?! אמר לו הרבי: הן ידוע שהקב"ה אינו מנסה אדם בניסיון שאינו יכול לעמוד בו, והנה אני למרות כל שנותי ותורתי מעולם לא התנסיתי בזה הניסיון, אבל אותך הקב"ה כן מנסה בניסיון כזה גדול, סימן הוא שעליך יודע הקב"ה שיש לך את הכוחות להתמודד עם הניסיון הזה! אחר הדברים האלה כבר שינה הבחור את החלטתו וחזר בתשובה שלמה.

יעקב אבינו חוזר אחרי שנים רבות וקשות אצל לבן ובדרכים, ואז בא שרו של עשיו להילחם בו, לכאורה היה יעקב אבינו אמור להישבר מכך, זה הרי לא פייר – לא הוגן! אני רק אדם אחד, ואחרי כל הנסיונות שעברתי אני צריך עוד להילחם עם מלאך? אבל יעקב אבינו לא רק שאינו נשבר, הוא אפילו מנצח את המלאך, וזה מלמד גם אותנו, שאם בא לנו נסיון קשה, הוא מזכיר לנו שאנחנו בעצם יותר גדולים וחזקים, כי 'כל הגדול מחבירו – יצרו גדול הימנו', וזה סימן שהקב"ה 'סומך' עלינו שנעמוד בניסיון!

(ע"פ: 'טיב התורה' – וישלח)

טיב הפרשה

יַעֲבֹר נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וַאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לְפָנַי וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנִי שֵׂעִירָה: (לג, יד)

הדרך להתעלות במעלות העבודה

רמז גדול רמז כאן יעקב אבינו לזרעו אחריו, והוא, שֶׁשּׁוֹנִים המה מכל עם, כי אומות העולם הן עמים הדומים לחמורים, אשר מיד בצאתם מרחם אמם הינם מוגדרים כמושלמים, וכלשון הגמרא (בבא קמא סה:) 'אמר רבא שור בן יומו קרוי שור, איל בן יומו קרוי איל', כי אין לבעלי חיים נשמה הדורשת זיכוך מצד החומר, ואינם זקוקים להזדכך כדי לבוא לידי תכליתם, ולכן תיכף עם צאתם מרחם אמם כבר ראויים לתואר המבטא את תכליתם. גם אומות העולם לא זכו לבחינת נשמה מאחר שאין להם תורה הנאצלת מעצמותו יתברך, ואין להם צורך בזיכוך החומר והמידות כדי שיהיו ראויים להידבק בה, לכן מסיימים הם את שלמותם בעצם לידתם; הם לא נולדו כי אם לתכלית העניינים החומריים, שלשמם הם כבר ראויים בעודם במדרגתם הפחותה בצאתם לאוויר העולם, וגוי בן יומו קרוי גוי.

שונה היא האומה המקודשת להשי"ת ולתורתו, שאין השלמתה כי אם בתורה, וכדי לזכות בה צריך האיש הישראלי להסיר את כל המסכים התלויים בעביות החומר, ואין המסכים הללו בטלים כי אם מתוך 'עול מלכות שמים', ומתוך זיכוך וביטוש החומר, על כן דרכו ארוכה ומתונה, כי כל עוד שאין החומר מזוכך כל צרכו אין ביכולתו לזכות לאותן מעלות רמות המיועדות לו, כי לא יהיה בכוחו להחזיק מעמד בהן, לכן בתחילה עליו לקבל קבלות קטנות, והעמידה באלו הקבלות מביאה אותו לידי זיכוך במידה מסוימת, ואז תהיה ביכולתו להוסיף קבלות בכמות ובאיכות, וכך מתעלה מעט מעט. כי הקבלות מביאות לידי זיכוך והזיכוך מביא לידי קבלות, וכפי הזיכוך כך זוכה לאור התורה והמצוות.

זהו שאמר לו יעקב לעשיו **'יעבור נא אדוני לפני עבדו'**, כי אין עשיו והדומים לו זקוקים למתינות, מאחר שבקל יבואו לידי 'שעירה' – היינו לידי השלמה [שעירה הוא מלשון שלימות, ראה רש"י לעיל כה, כה, ד"ה ויקראו שמו עשיו] **'ואני אתנהלה לאיטי'** – אני יעקב איני יכול למהר כדי לבוא לידי השלמה, ועלי לנהל את מעשיי במתינות; **'לרגל המלאכה אשר לפני'** – כי הרבה מדרגות לפני עד אשר אזכה לשלימות, ומלאכה מרובה ממתנת לי, **'ולרגל הילדים'** – ובנוסף מוטל על האדם הישראלי להקדיש זמן להורות לצאצאיו את הדרך בה ילכו, וכתוצאה מכל זה דרכם של בני ישראל ארוכה **'עד אשר אבוא אל** מדרגת **אדוני** הנקראת **שעירה'** – היינו שלימות.

ואכן ידועים הם דברי האר"י הקדוש, שאלו הצאן שהיו בעדריו של יעקב, נתעלו לאחר מכן עד אשר נתהפכו לנשמות ישראל. ועוד קודם שהיו בבחינת 'חי' העלה אותם יעקב מבחינת 'דומם' לבחינת 'צומח', ואחר כך מבחינת 'צומח' ל'חי' ומ'חי' ל'נפש', ואז נהפכו לבחינת 'נשמות ישראל'. הרי שהייתה ליעקב דרך ארוכה עד אשר זכו להתעלות מעלה מעלה.

דבר זה הוא עיקר גדול בעבודת השם, והיעדר הידיעה בו גורם לרפיון ידיים אצל הרבה מבני הנעורים החפצים להתעלות במעלות התורה והעבודה. כי מיד בתחילת דרכם תופסים מקום גבוה לעצמם, מבלי שיכירו מקודם ערך נפשם הבהמית, וכשרואים שאין ביכולתם להחזיק מעמד נאחז בהם הייאוש ומאבדים כל שאיפותיהם ואפילו מעט אינם עושים.

כפי הפתגם השנון המורגל בפי הבריות, שהאדם רוצה להתעלות ולהיות בין רגע במדרגת פנחס **בן** אלעזר **בן** אהרן הכהן – היינו צדיק המוכתר בכל המעלות, ואם לאו בוחר לעצמו להיות כ'המן בן המדתא צורר כל היהודים', כי מתחילה לוקח את עצמו למדרגות רמות, וכיון שאין כוחותיו עומדים לו שוב אינו חפץ להסתפק במועט, ומעדיף לתת דרור לנפשו ולהיות כהמן בן המדתא צורר כל היהודים. וכל זה הוא כתוצאה מהיעדר הידיעה מלכתחילה שאי אפשר להעפיל בין רגע במעלות רמות, ורק ההליכה המתונה גורמת לו לאדם להתעלות.

על כן על הגדולים להזהיר את הקטנים, להורות להם דרך ללכת מתון מתון, ולא לחטוף מדרגות שאינן לפי כוחותיהם, ורק אז יראו אור.

זהו שאמרו חז"ל (עירובין נד:): 'כי אתא רב דימי אמר: משל לצייד שצד ציפורים, אם ראשון ראשון משבר כנפיו - משתמר, ואם לאו אין משתמר. אמר רבא אמר רב סחורה אמר רב הונא: מאי דכתיב (משלי יג, יא) הון מהבל ימעט וקובץ על יד ירבה. אם עושה אדם תורתו חבילות חבילות - מתמעט, ואם לאו - קובץ על יד ירבה. אמר רבא: ידעי רבנן להא מילתא ועברי עלה. אמר רב נחמן בר יצחק: אנא עבדתיה, ואיקיים בידאי', ע"כ לשון הגמרא.

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורינו ורבינו שליט"א
אידיש 073-2951321 • לשון קודש 073-2951320
עדכוני שיחות: 0534-100024

טיב ההלכה

הדלקת נר חנוכה

נוסח הברכות ודיניהם

א. המדליק בליל ראשון מברך שלש ברכות, להדליק נר חנוכה, שעשה נסים, ושהחיינו. ומליל שני והילך מברך ב' ברכות, להדליק נר חנוכה ושעשה נסים (שו"ע סי' תרע"ו סעי' א' ב').

ב. בגמרא ובפוסקים איתא נוסח הברכה "להדליק נר של חנוכה", וכ"כ מהרש"ל, אלא שכתב לומר "שלחנוכה" במילה אחת, והעולם אין נוהגין להקפיד בזה (מ"ב סק"א).

ג. אמנם מנהג החסידים ע"פ האריז"ל לומר "להדליק נר חנוכה", ואע"ג דבנרות שבת נוסח הברכה "להדליק נר של שבת", מכל מקום בחנוכה מברכין "להדליק נר חנוכה" כדי שיכוין המברך בראשי תיבות נח"ל, שהוא שם קדוש הרמוז בראשי תיבות נ'רצר ח'סד ל'אלפים, ובראשי תיבות פסוק נ'פשינו ח'כתה ל'ה', שגם הם ניצולו בשביל שבטחו בהשם יתברך וציפו לישועתו (בא"ח חנוכה ס"ב).

ד. וי"א הטעם משום שנר חנוכה אסור להשתמש לאורה, ולכן אנו אומרים "נר חנוכה" להורות כי הנר אינו כי אם למצות חנוכה, מה שאין כן בנר של שבת דשם הכוונה לנר שאנו משתמשים בו ונרו יאיר לתועלתנו וזה הנר המאיר הוא של שבת (ברכ"י סק"א).

ה. בברכת שעשה נסים יאמר בזמן הזה ולא ובזמן הזה. ובברכת 'שהחיינו והגיענו לזמן הזה' יאמר הלמ"ד בחיר"ק ולא בפת"ח (מ"ב שם).

ו. מברך כל הברכות הללו קודם שיתחיל להדליק, בין בלילה ראשונה ובין בשאר הלילות, כדי שיהיו הברכות עובר לעשייתן (ס"ב ומ"ב סק"ד).

ז. הדליק נר חנוכה ושכח לברך, אם נזכר קודם שגמר להדליק את כולן, יכול לברך אז כל הברכות, אבל אם לא נזכר עד לאחר שגמר להדליק, לא יברך רק ברכת שעשה נסים ושהחיינו (מ"ב שם).

ח. אם לא בירך שהחיינו בלילה ראשונה ונזכר לאחר שהדליק, לא יברך עוד בלילה זו, אלא יברך בלילה אחרת בשעת ההדלקה, ואם אירע זה בליל שמיני ששוב לא יוכל לברך שהחיינו צ"ע אם יברך אחר ההדלקה (ס"א ומ"ב ושעה"צ עי"ש).

ט. מי שהיה ביום ראשון בדרך ולא הדליק נר חנוכה מפני שסמך על אשתו שמדלקת עליו בביתו, כשמגיע לביתו ביום שני ומדליק אינו מברך אז שהחיינו, דמה שהדליקה אשתו מאתמול נחשב כמו שהוא עצמו היה מדליק ומברך (מ"ב שם סק"ו).

י. לא יסלק ידו אחר הברכה עד שידליק רוב הפתילה היוצא מן השמן (ביה"ל סי' תרע"ג ד"ה הדלקה).

יא. מברכים ומדליקים מעומד כדין כל ברכת המצות.

יב. בשעת הברכה צריך להחזיק הנר דלוק, כדי שיהא עובר לעשייתן ולא עובר דעובר.

יג. אם לאחר שבירך ראה שעדיין לא הניחו את השמן בתוך המנורה, אין צריך לחזור ולברך, כיון שהשמן היה לפניו (כה"ח סי' תרע"ו סק"א).

יד. אשתו ובניו יעמדו בשעת הברכה ובשעת הדלקת כל הנרות (בא"ח חנוכה ס"א).

טו. נכון ליטול ידיו קודם שמברך על הדלקת נר חנוכה (קב הישר).

טז. יש נוהגים לטהר עצמן במקוה קודם הדלקת נר חנוכה [דיש מקום לטבול לפני עשיית כל מצוה, ואע"פ שטבל כבר, שהרי מברכים "אשר קדשנו במצותיו" שהם נותנים קדושה בלב האדם] (תפארת צבי לרבינו צדוק הכהן זי"ע יו"ד סי' כ"ז אות י"ז).

יז. יש שלובשים בגדי השבת בשעת הדלקת נר חנוכה, והרה"ק בעל הייטב לב זצוק"ל היה לובש בכל שמונת ימי חנוכה את הכובע של שבת (ליקוטי מהרי"ח).

אחר ההדלקה

יח. לאחר שהדליק נר הראשון אומר הנרות הללו אנו מדליקין על התשועות ועל הנסים ועל הנפלאות וכו'. וגומר להדליק שאר הנרות בעוד שהוא אומר הנרות הללו, ומי שנוהג לומר הנרות הללו לאחר שהדליק כל הנרות ג"כ שפיר דמי. ויש בנוסח זה ל"ו תיבות כנגד ל"ו נרות (ס"ד וכמ"ב שם).

יט. אם לא אמר הנרות הללו אין זה מעכב (ערוה"ש סי' תרע"ו ס"ח).

כ. ראוי להאריך בשירות ופיוטים עד משך חצי שעה עכ"פ, ואח"כ יספר לבניו ובני ביתו הנסים והנפלאות מפי סופרים וספרים שעשה לנו עם קדוש יוצרנו ובוראינו ית"ש ויתעלה בימים ההם ובזמן הזה, בכדי שיתנו שבח והודאה להשי"ת ע"ז (יסוד ושורש העבודה).

כא. עיקר המצוה הוא שיהיה המדליק אצל הנרות חצי שעה לראות אותם לשמוח בהם, כי הם גם כן זכר לשמחה שהיו מדליקין אחר הנס, כמ"ש והדליקו נרות בחצרות קדשיך, שאין הכוונה על הדלקת המנורה בדרך נס, שאם כן העיקר חסר מן הסיפור בנוסח ועל הנסים, וכן אנו אומרים אין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם, ולכן הרואה גם כן מברך, אבל לא די במה שידליק וילך לו מיד למקום אחר (מקור חיים).

כב. עיקר תקנת חכמים להדליק נרות בחנוכה הוא כדי להודות עי"ז על הנסים הגדולים שעשה הקב"ה לאבותינו בימים ההם בנצחון המלחמות, ולכן כוונת הלב בשעת ההדלקה להודות ולהלל לה' על נסי המלחמות היא מעיקר המצוה, וכמו"כ בברכת שעשה נסים אין הכוונה לנס מציאת פך השמן, אלא לנס המלחמות, וכן אנו אומרים הנרות הללו אנו מדליקים על הנסים וכו' כדי להודות ולהלל וכו', וכן אנו אומרים בנוסח על הנסים וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל וכו' ואין אומרים להדליק נרות ולהודות, משמע שכל עיקר התקנה הוא כדי להודות ולהלל (הלי"ש פט"ו ס"ט).

כג. כתב בספר הזכירה (דף ס"ט סוף ע"א) סגולה לשמירה מעולה כל השנה שיאמר בחנוכה כל לילה אחר הדלקת הנרות שבע פעמים ויהי נועם (מל"ח סי' כ"ו סי"ג).

טיב השולחן

עכתב ע"י הרב אהרן רבינביץ שליט"א

חיזוק על הנסיון האחרון

הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו כִּי יָרֵא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן יָבוֹא וְהִכַּנִי אֵם עַל בָּנִים: (לב, יב)

מתפילה זו שהתפלל יעקב שינצל מעשו דייק הזוהר הקדוש (ח"א קסט.) שעל המתפלל לבטא היטב בקשתו, כי אחר שאמר **'הצילני נא מיד אחי'** כבר היה מובן שכוונתו על עֵשָׂו, כי לא היה ליעקב אח נוסף, ולמה הוסיף **'מיד עֵשָׂו'**? אין זה כי אם מפני שתיבת 'אחי' אפשר לְפָרְשָׁהּ גם על שאר קרובים, לכן הוסיף ואמר 'מיד עֵשָׂו' לבטא שכוונתו לאחיו ממש, וזוהי הוכחה שהתפילה צריכה להיות מפורטת וברורה באופן שאי אפשר לפרש בה כוונה אחרת.

ובספר 'בית הלוי' הקשה על דברי הזוהר שגם אם הייתה כוונת יעקב להדגיש שכוונתו לאחיו עֵשָׂו, לא היה לו להכפיל ולומר **'מיד** אחי **מיד** עֵשָׂו', והיה לו להסתפק בג' תיבות ולומר **'מיד אחי עֵשָׂו'**. ותירץ, שבנוסף רצה לבקש להינצל משתי בחינות שֶׁבְּעֵשָׂו, האחת תְּבִנָּה **'אח'** והשניה **'עֵשָׂו'**, כלומר, מלבד מה שלא רצה שעשו יתנהג עמו בְּעֵשָׂו הרשע' וביקש לעשות כְּלָיָה ביעקב, גם לא רצה שֶׁעֵשָׂו יתנהג כלפיו כ'אח' המיטיב עם אחיו, ולכן הכפיל תיבת 'מיד', וכאומר שני דברים אני מבקש, **א.** שתצילני מבחינת 'עֵשָׂו', **ב.** שתצילני מבחינת 'אחי'.

והטעם שמיאן יעקב גם במצב של 'אחי', כי ידע היטב שמי שהוא באמת 'עֵשָׂו' אי אפשר שיהיה באמת 'אח', 'עֵשָׂו' ו'אח' הם תרתי דסתרי, ואם הוא מציג עצמו כ'אח' הרי זו מזימה שפילה כדי לרמות ולצוד נפשות במרמה ולהחטיאן.

השקפה זו שצריכים להיות זהירים גם מבחינת 'אחי' שב'עֵשָׂו', אינה דווקא על המין האנושי הנקרא 'עֵשָׂו', כי אם גם על כמה וכמה פרטים שליליים המחטיאים את האדם, דהנה זה כמה דורות שהסטר"א ממציאה כל מיני אמצעים המחבלים בכרם ישראל, תוך שהיא עושה את עצמה כמי שאינה יודעת את יוסף, ואינה מתכוונת להרע לזרע ישראל, לכל אמצעי היא מסדרת 'מטרה' שתשמש כ'מסווה' שכאילו באה לתכליתה, וכך היא מסתירה מטרתה האמיתית שהיא לפתות לזרע ישראל ולומר להם 'אחי אתה', כי באמצעותי תזכה לכמה טובות רוחניות וגם גשמיות, וכיון שהדברים הם נחמדים למראה עלולות הבריות להימשך אחריה, ולבסוף תהיה זו סיבה לחבל בקדושתם ולהחטיאם.

לפני כמה דורות היו אלו העיתונים הטמאים, שכאילו לא נועדו כי אם לפרסם כל מיני דברים נחוצים, אולם אלו היו מטובלים היטב בזוהמה נוראה, והרבה נשמות נשרפו על ידם. ולאחר מכן התחילה הסט"א בתחבולת הכלים הטכנולוגיים, ובכל תקופה שמעו על עוד חפצים טכנולוגיים שבתוך תוכם מסתתרת הסט"א בעצמה; הכלים עצמם מלובשים בחיצוניותם בבגדים תמימים הנקראים 'מותר' וכאילו לא נועדו כלל לנסות בהם את ישראל, עיני הבשר אומרות לך שכלי פלוני מסייע בתחום זה, וכלי אלמוני מסייע בתחום אחר, ובכך מייצגת הסט"א את עצמה כמי שאינה מתכוונת אלינו, והרי היא כאומרת לנו: תא חזי שכלים אלו נמצאים בכל רחבי העולם, כל הגויים נהנים מהם, וכלל איני מסתכלת עליכם... אלא שבדרך אגב אני אומרת לכם שגם אתם יכולים לנסות ולהיווכח שטובה אני גם בעיניכם, כי תזכו על ידי לרווחים גשמיים ורוחניים גם יחד, ואכן הרבה נמשכו אחריה, ולבסוף נכוו על ידה ברותחין...

לכשנתבונן נוָכַח שלא רק הכלים המוגדרים כ'טמאים' גרמו לנזקים רוחניים, אלא גם הכלים הכשרים גורמים רעה לבעליהם; בשנים האחרונות אין כמעט מי שאינו מחזיק ב'פלאפון כשר', פלאפונים אלו גם אם אינם מביאים את האדם לידי עבירות מכוערות, הם מביאים אותו לידי כמה רעות: הפלאפון מלווה את האדם בכל רגע, וגם בבואו אל הקודש בבית הכנסת להתפלל כרוך הפלאפון עמו, ושם באמצע התפילה ולפעמים גם באמצע 'שמונה עשרה' הפלאפון מודיעו ב'שקט' שמישהו קורא אותו, והדבר מבטלו מלהתכוון כדבעי, ולפעמים הוא מודיעו על כך גם בקול גדול ומפריע גם לכוונתם של העומדים סביבו, ומלבד מה שהוא גורם בכך חילול ה', שבעת עמדו לפני מלכו של עולם הוא משאיר את הפלאפון פתוח כדי שיודיעו אם אי מי ביקש לדבר עמו בשעה זו.

גם הטלפון הַבַּיתִי שאינו גורם מכשולים כעין אלו, עדיין יכול לשמש כסיבה לתקלה, עצם הדבר שבאמצעותו יכולים להרבות בדיבור הוא סיבה לחטאים הכרוכים בדיבור, בעבר נבצר הרבה פעמים מן האדם להגות דיבורים אסורים רק מפני שלא היה ביכולתו לפגוש את האדם שאליו הוא רוצה לדבר, ורק באמצעותם הדבר ביכולתו.

ה'צד השווה' שבכל כלי הטכנולוגיה, שבאמצעותם אומרת בחי' 'עֵשָׂו' היא הסט"א להאיש הישראלי 'אחי אתה' וטוב לך עמדי, ועליו לדעת שאין זה אחיו כי אם ברמאות, וגם מי שזוקק להם לצורך מצווה או הכשר מצווה ייזהר מאוד שלא יבוא על ידם לתקלה.

השי"ת יהיה בעזרנו להיות שמורים מכל סוגי המזימות שהסטר"א חפיצה להכשילנו על ידן.

טיב החיזוק

חיזוק קצר לפרשת השבוע

לא אני עשיתי – הכל בחסדי ה'

כִּי בְמַקְלִי עָבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה. (לב, יא)

יעקב אבינו נזכר כיצד יצא מביתו כשבידו מקל בלבד, וכעת הוא עומד בראש משפחה גדולה וברכוש רב. במקום לזקוף את הצלחתו לכוחו ולעמלו, הוא מייחס הכל לחסדי ה'.

ההו יסוד גדול בעבודת ה'. האדם חייב להשתדל ולעשות את המוטל עליו, אך לעולם יזכור שההצלחה, הברכה והקיום אינם מכוחו, אלא מאת הקדוש ברוך הוא.

ככל שאדם מייחס פחות לעצמו ויותר לבורא עולם, כך הוא חי באמת ומתמלא בהודאה על כל הטוב שזכה לו.

מי שמכיר שכל הצלחתו היא חסד ה' - לעולם לא יתגאה.

טיב המעשיות

• וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב – אֵיטִיב עִמָּךְ •

בספר הקדוש **דברי ישראל** כתב רמז נאה בפסוק זה, וזל"ק: "ידוע בספרים הקדושים [מאור עינים ריש וארא, עבודת ישראל ליקוטים אגה"ק הב'] בשאדם מאמין באמת ואומר **'כל דעביד רחמנא לטב'** (ברכות ס:), נעשה הכל טוב".

"זהו שהתורה מרמזת להאדם, **'ואתה אמרת היטב'**, היינו שתאמר 'כל דעביד רחמנא לטב' - **'איטיב עמך'**, שיהיה באמת הכל טוב, ודי למבין" ע"כ.

ביסוד זה תירצו בספרים מ"ש **במדרש פליאה: "צדיקים אינם אוכלים אלא מן הגזל, ואינם אומרים אלא כדרלעמר"**, והמדרש צווח ואומר דרשוני וחיו.

ובהאמור פירשו **'גזל'** ראשי תיבות ג'ם ז'ו **ל'**טובה, וזה המכוון שאינם אוכלים אלא מן הגז"**ל**, שאומרים על כל דבר **'גם זו לטובה'** (תענית כא.).

'כדרלעמר' ראשי תבות **כ'**ל **מ'**ה **ד'**עביד **ר'**חמנא **ל'**טב **ע'**ביד, והיינו שאינם אומרים אלא **כדרלעמ"ר'** שבכל דבר אומרים **'כל דעביד רחמנא לטב עביד'**.

ובספר **פתגמין קדישין** הביא בשם **הבעש"ט הקדוש זי"ע**, שבענין הביטחון יש בחינת **'גם זו לטובה'**, ויש בחינת **'כל מה דעביד רחמנא לטב עביד'**. והחילוק, כי הבחינה **'כל מה דעביד רחמנא לטב עביד'** הוא שיאמין שמאתו יתברך שמו לא תצא הרעות ח"ו, ומתחזק בביטחונו ואמונתו באלקיו שבוודאי מזה הרעה יצמח ויתהווה לו אחר כך טובה, רק שעדיין אינה נגלית לו. ואז על ידי האמונה ובטחון ממתיק הדין, ומתהפך מדת הדין למדת הרחמים, ויתגלה לו טובה וישועה ונחמה גדולה בעגלא ובזמן קריב.

ובחינת **'גם זו לטובה'** היא יותר עמוקה, שמאמין באמונה גדולה כל כך שהייסורים בעצם הם טובה גדולה, ולא היה לו שום רע מעולם, ע"כ.

וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב – אֵיטִיב עִמָּךְ!

* * *

שני משלים יפים ונאים קולעים השערה, המשילו בביאור שתי מדרגות הללו, דרגת **'כל דעביד רחמנא לטב עביד'**, ודרגת **'גם זו לטובה'**.

משל ראשון:

בחדר הניתוח שבבית החולים, שוכב לו החולה המנותח על שולחן הניתוחים, הפרופסור הגדול והמומחה עושה את מלאכתו נאמנה, בריכוז רב הוא חותך בסכין המנתחים אל תוככי הבשר החי, מחתך ומחתך כדי לכרות ולהוקיע את הגידול הרע והממאיר המקנן בתוך הגוף.

מחוץ לחדר הניתוח מבעד לחלון עומד לו איש בער, שלא ידע ולא שמע כלום מתהלוכות בתי החולים, ובוודאי שלא מחדרי הניתוח, הוא נחת לו זה עתה היישר מיערות **הגו'נגל** שבאפריקה, ומשקיף ומביט דרך החלון פנימה. והנה כראותו את מעשיו של הפרופסור המהולל ביחד עם שאר הרופאים והאחיות המסורים, הרי הוא תמה ומתפלא, **מדוע לחתוך כך באכזריות שכזו בבשר החי של אדם הישן רדום על מיטתו?** הלא בניתוחים כואבים שכאלו עדיף כבר להורגו ולהמיתו בבחינת מ"ש (פסחים עה.) "ברור לו מיתה יפה"... - אצלנו בג'ונגל, מהרהר האיש, כבר נוהגים יותר ברחמנות... שם עורפים את הראש באבחת מכת גרזן אחת...

אולם, זה הכסיל בער ואינו מבין שמה שהוא רואה לנגד עיניו הוא בהיפוך הגמור ממה שנדמה לו, האנשים הללו הנמצאים כאן רופאים ופרופסורים הם, שהתכנסו הנה לחדר הניתוח כדי להציל את חייו של החולה המסוכן בניתוח זה, לאחר שצמח בתוך גופו **'גידול ממאיר'** רח"ל, והוא זקוק נואשות לניתוח זה כדי לכרות את הגידול ולנקות את כל הגרורות והזוהמא שבתוכו. **אדרבה אין כאן אכזריות כלל וכלל, כי אם בהיפך, ניתוח זה מאריך את ימיו לאורך שנים רבות וטובות.**

על שכיוצא בזה שנו חכמים במשנתנו (ברכות נד.): "חייב אדם **לברך** על הרעה כשם שמברך על הטובה", ללמדך שיש ענין **'ברכה'** אף על הרעה, ולא רק שלא להתלונן עליה, אלא **'**לברך על הרעה', ויש לברך בשמחה עי"ש.

זהו אפוא כוונת **'כל דעביד רחמנא לטב עביד'**, שאף שעתה הוא רע וכואב ומייסר מאוד, הרי תכליתו לבסוף היא להביא את הטובה, כדוגמת הניתוח הכואב והמייסר שבתוצאתו יינצל האדם.

משל שני:

התינוק הקטן רעב מאוד, והוא זקוק לארוחה טובה ומזינה, אך כדרכם וטבעם של תינוקות מסרב הוא בתוקף לאכול את ארוחתו שלו...

האימא הדואגת מאוד לתזונתו ובריאותו, יושבת לצידו ובדרכם וטבעם של אימהות דוחקת בו בכוח להאכילו את מזונו. אבל התינוק לא נכנע, הוא מתנגד ומסרב לאכול מן האוכל הטעים והמיוחד שהכינה לו אימו ברוב מסירותה, הוא זועק ובוכה על שאימו מצערת אותו ומכריחה אותו...

בסיפור זה הלא מובן לנו היטב, שכל בכיו של התינוק נובע רק מקטנות שכלו, הלא הפעולה הזו עצמה שעליה הוא כל כך מתלונן וסובל, היא עצמה טובה מאוד עבורו, כדי שיאכל את מזונו ויוכל לחיות בעולמו.

> **"וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב עִמָּךְ"**
> (**לב**, יג).

כשנעמיק בטיב משל זה שלפנינו נגלה שלא רק שהמכה והייסורים יביאו בסופו של דבר לאחר הסבל הגדול לתוצאה טובה, כדוגמת משל הניתוח הראשון הנ"ל, שאף שהוא מייסר וכואב מביא לבסוף לתוצאה טובה. - אלא במשל דנן כל הסבל והבכי מקורו בטעות גמורה, דווקא הדבר הטוב ביותר עבורו נדמה בעיניו כסבל וקושי.

זו היא אפוא מדרגת **'גם זו לטובה'**, כשזוכים להשיג שכל הייסורים הבאים עלינו, אין הם חלילה כעונש ונקמה שנוקמים בנו משמים, וגם אינם 'רעים' כלל, זו היא תפיסה של טעות! - אדרבה ייסורים אלו הם כולם טובתנו הבלעדית, וגנוזה בהם ברכה עצומה.

הלא על כך אומרים העולם: **טראכט גוט וועט זיין גוט! [תחשוב טוב יהיה טוב!]**, כי בכל דבר ומקרה הבא על האדם ניתן לקבלו בשתי פנים בדרך טובה ובדרך רעה, כידוע שתמיד בכל דבר יש את חצי הכוס המלאה כמו את חצי הכוס הריקה. ועבודת איש ישראל היא: **'וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב'**, תגלה ותראה את הטוב שיש בכל דבר, והשפע הטוב שנתן לו השם יתברך. - ואז תזכה שיתקיים בך **'אֵיטִיב עִמָּךְ'!**

וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב – אֵיטִיב עִמָּךְ!

*

ליל שישי, שעה מאוחרת עד מאוד, קרובה לעלות השחר, אל רחבת **הכותל המערבי** נכנסים בצעדים נמרצים שני יהודים חשובים, הראשון איש החסד המפורסם בעסקן רפואי החובק זרועות עולם, ה"ה **הרה"ח ר' אלימלך פירר הי"ו**, ומשנהו עשיר גדול מן העשירון העליון ה"ה **הרה"ח ר' יוסל טובק הי"ו**. - הם הגיעו אל הכותל בצוותא חדא, לאחר מקרה קשה שטיפלו בו באותו ערב, ובאו לצקון שיח ותפילה לרפואת אותו חולה מסוכן, במקום שלא זזה ממנו שכינה.

והנה בעודם עומדים יחדיו בתפילתם, הגיע לאוזנם קול בכי, כשהביטו למקור אותו הקול ראו איש יהודי תם וישר העומד ספון בפינתו אצל הכותל, ובוכה על נפשו בדמעות שליש.

לאחר זמן רב שהבכי לא פסק התרגשו השניים מצרת נפשו של העומד לצידם, וכאנשי חסד הדבוקים תמיד בחיפוש טובתם של ישראל נדברו ביניהם שמן הראוי לגשת אל איש זה הבוכה כל כך הרבה על נפשו, ולבדוק במה ניתן לעזור ולסייע בעדו בעת צרתו.

ובבעלי ניסיון, כל אחד בתחומו... סיכמו ביניהם מראש, שאם המדובר כאן בעסקי הרפואה בחולה או במחלה מסוימת, הרי **ר' מיילעך מקבל על עצמו לעזור לאיש ככל יכולתו**. ובאם המדובר כאן בעסקי ממון של חובות רבים או הוצאות כספיות מיוחדות, הרי **ר' יוסל מקבל על עצמו לשלם את כל ההוצאות עד פרוטה אחרונה.**

נעמדו להם אפוא הני תרי צנתרי דדהבא בהשקט מן הצד, והמתינו שיסיים האיש את בכיו ותפילתו, ולאחר שסיים ניגשו אליו השנים בעדינות, בירכוהו בברכת **'שלום עליכם'** רחבה ולבבית, הציגו את עצמם בקצרה, וביקשו לשאול מהי הצרה הכבדה שמעיקה עליו כל כך שעליה בוכה הוא בדמעות שליש, תוך שהם מבטיחים נאמנה לחלצו מהרה מן המיצר!

התחייך האיש לעומתם, ובפנים מאירות ומסבירות הודה להם מאוד על רוב טובם וחסדם, והסביר להם **שהוא חוזר עתה משמחת חתונת בנו הקטן העשירי** [בלי עין הרע] **בשעה טובה ומוצלחת!** וכאשר ליבו גואה בתוכו מרוב תודות שירות ותשבחות לקל חי, שהביאהו ברוב חסדו עד הלום, לראות בשמחות כל צאצאיו כן ירבו, הגיע מיידית באותו הלילה אל הכותל המערבי לשפוך את נפשו ברוב הודיה ורינה בכל לב להשם יתברך. ונודע אפוא שכל אותם

המשך בעמוד הבא

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית
שנשיחו רמיערכת ע"י הקוראים

'צדקה ממני'

היה זה בלילה שלפני חג הסוכות. אבא התקשר אליי וסיפר בכאב על קרובי משפחה שלנו שנקלעו למצוקה קשה, ואין בידם ולו דולר אחד לקנות בו את צורכי החג. הבעל לא קיבל את משכורתו, ולרוע המזל גם אשתו, העובדת כמנהלת בחברה, לא קיבלה את שכרה בזמן. כך נוצר מצב שבו ערב החג כבר בפתח, והבית שלהם ריק לגמרי מכל אווירה של חג.

"חייבים לעזור להם!" סיים אבא את השיחה בטון נחרץ.

נרתמתי מיד למשימה. הוצאתי מכיסי כל מה שהיה לי — ואף מעבר ליכולתי — למען מצוות הצדקה שהתגלגלה לפתחי. במקביל, פתחתי במסע גיוס כספים שקט ומהיר. הקב"ה סייע בידי, ולמחרת בשעה אחת-עשרה בבוקר כבר היו בידיהם כמה אלפי דולרים, שאפשרו להם לערוך את קניות החג ברווחה.

אבא שמח שמחה גדולה, וכמובן שגם הקרובים התרגשו מאוד. הכסף הועבר אליהם בכבוד גדול דרך אבא, מבלי שיידעו מי עוד עמד מאחורי היוזמה, שכן מדובר באנשים שמתפרנסים בכבוד כל השנים, ורק משמיים נקלעו לניסיון הזה.

בלילה הראשון של החג ישבנו כולנו בסוכה, ובחוץ נשבו רוחות עזות. מכיוון שצפיתי את מזג האוויר מראש, דאגתי לחזק את הסוכה בקורות עץ כבדות שנועדו לעמוד גם ברוח שאינה מצויה. לפתע, גיסי שישב איתנו קם ממקומו ואמר בדאגה: "משהו כאן לא מרגיש לי טוב! הרוחות חזקות מדי, בבקשה, תקומו כולם החוצה!"

קמנו ממקומותינו כדי לבדוק אם יש ממש בחששותיו, ובתוך שניות נשמע רעש מחריש אוזניים — קורת עץ כבדת משקל ניתקה ממקומה, צנחה בעוצמה אדירה הישר על הכיסא שבו ישבה אשתי רגעים ספורים קודם לכן, וביקעה אותו לשניים.

כולם עמדו קפואים והמומים לנוכח הנס הגלוי, ומפי פרצה זעקה: "צדקה תציל ממוות!"

אל מול עיניהם המשתאות של הנוכחים, סיפרתי להם על מצוות הצדקה שהקב"ה זימן לידי ערב קודם (תוך שמירה מוחלטת על כבודם ופרטיותם של הקרובים). באותו רגע ראו כולם בחוש כיצד דברי חז"ל מתקיימים כפשוטם ממש.

הגה"ח ר' שלמה ז"ל

המעונין לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' שמחה סמואלס בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

דמעות ובכיות שנשמעו לא היו אלא דמעות של שמחה, ובכי של הודיה בלב מלא העולה על גדותיו, לפני **הבוחר בשירי זמרה ברוך הוא וברוך שמו - אשריכם ישראל!**

וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב - אֵיטִיב עִמָּךְ!

*

סיפר לי הרה"ח **רבי יוס'ל גוטפרב שליט"א**, בעת שישבו 'שבעה' אחר פטירת אימם הרבנית הצדקנית ע"ה, אשת חבר של **הגה"צ רבי יצחק דוד גוטפארב זצ"ל**, מזקני צדיקי ירושלים של מעלה. שפעם היתה אימו ע"ה זקוקה לישועה באיזה ענין, וקבלה על עצמה **'קבלה טובה'** לקיים את הסגולה המפורסמת של **ארבעים ימי תפילה**, וכך הלכה ארבעים יום רצוף לשפוך את צקון לחשה לפני שריד בית מקדשנו בכותל המערבי, מקום אשר לא זזה שכינה משם.

ואכן שמע ה' את תפילתה, ולאחר ארבעים יום זכו לראות בישועת ה'. - מיד למחרת התחילה אותה צדקנית לנסוע עוד **ארבעים יום נוספים** לכותל המערבי, והפעם כדי **להודות להשם יתברך על ישועתה**. ולא הסתפקה בנסיעה אחת או שתיים לכותל להודאתה, אלא אמרה שכפי שבהיותה בתוך צרתה היתה בוכה ומתחננת ארבעים יום שלמים, כן ממש עליה לשמוח ולהודות לה' ארבעים יום כנגד אותם ארבעים יום. - **ויהי לפלא!**

וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב - אֵיטִיב עִמָּךְ!

*

אחד מגדולי ראשי הישיבות שליט"א בהיותו כבן **שבעים ושמונה שנים** הוזקק לעבור ניתוח מסוים, בטרם הוכנס אחר כבוד על חדר הניתוח, נכנסו הרופאים לערוך בו סדר 'הכנה לניתוח', הכולל בדיקות רבות וסידורים שונים המכינים את האיש לקראת הניתוח.

כך נכנס האיש לצוות למספר שעות כמתבקש, ובעומדו לפני הרופא המרדים בטרם הזרקת סם ההרדמה, הורה לו הרופא להסיר את השיניים התותבות מפיו, כדי שלא יפריעו במהלך הטיפול הרפואי המסובך.

להפתעתו של הרופא ענה הפציינט בבטחה, **אין לי שיניים תותבות!**

הבין הרופא שנראה מתבייש הזקן לשלוף ולהוציא בפניו את השיניים מן הפה, לפיכך אמר, כמבין לרוחו של האיש, הנה יוצא אני מן החדר החוצה, יכול אתה להניח את השיניים כאן על השולחן הסמוך.

לאחר דקות מספר כשחזר הרופא ראה שעדיין ראש הישיבה לא חלץ את שיניו, ושאלו מדוע אינך מוציא את השיניים התותבות?

הלא אמרתי, חזר הזקן על מילתו, **אין לי שיניים תותבות!** פתח נא את פיך! הורה הרופא, וכשנפתח הפה לרווחה התרעם הדוקטור: מדוע הנך מהתל בי, הלא פיך מלא שיניים!

אכן כן, אמר האיש, אבל **כולם הם שיניים טבעיות שלי, אף לא אחת מהם שן תותבת!**

נדהם הרופא, ושאל, **בן שבעים ושמונה עם שלושים ושתים שיניים שלמות, ואף לא שן תותבת אחת? כיצד יתכן?!**

פשוט מאוד, השיב האיש בנועם, מדי יום ביומו נותן אני הודיה מיוחדת להשם יתברך על השיניים הטובות שהעניק לו, בכל **ל"ב** מודה אני על כל **ל"ב** השיניים, כשם שאני מודה לפניו על כל הטובות שעשה ועושה עמדי, ובכך נמצאים השיניים חזקות ושלמות גם בגיל הזהב!

התברר אפוא, שאכן זה טבעו של ראש הישיבה הצדיק, שתמיד ליבו מלא שיר ושבחה על כל חסדי הבורא עימו ועם ביתו. והרי ידוע שעיקר טעם נפילת השיניים והיחלשותם היא מחמת צער וייסורים שסובל האדם בחירוק שיניים בכל ימי חייו. - והאיש החוסך מעצמו צער סבל וייסורים ומקבל את הכל בטובה ובשמחה, נשמרים בפיו כל הל"ב שיניים בשלמות הטוב, לאורך ימים ושנים טובות.

וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב - אֵיטִיב עִמָּךְ!

*

הרה"ח ר' אליעזר עקשטיין זצ"ל היה אחד הדמויות המוכרות והמפורסמות בין אנשי היישוב הישן שבירושלים עיה"ק. - היתה לו את השנינות והפקחות הירושלמית, שהתמזגו ביחד עם שמחתו העסיסית המלאה חיות דקדושה, בכל הזדמנות היתה מובנה על לשונו המילה הנכונה במקום הנכון, וכל הבא במחיצתו לא יכול היה שלא להידבק מהשמחה שהיה שרוי בה תדיר, כדרכם של אנשי ירושלים של מעלה תמיד בשמחה ולב טוב.

בגיוס הכללי הגדול שהתקיים בארץ הקודש בימים המתוחים שלפני 'מלחמת ששת הימים', היו השלטונות תופסים צעירים רבים ומגייסים אותם בעל כורחם.

גם ר' אליעזר נלקח לצבא, ועם פרוץ המלחמה הקשה השתתף בקרבות העזים שהשתוללו בסערה סביבות ירושלים ובתוכה. ההפגזות מצד הלגיון הירדני היו קשות וכואבות, וכמעט בלתי פוסקות כידוע, ובכל מקום היה על פלוגתו להתקדם בין הפצצות והפגזים הרבים ששעטו ושרקו מכל עבר.

באחת ההפגזות הכבדות קלע רסיס ירדני אחד היישר אל תוך רגלו, והוא נפל תיכף ארצה פצוע קשות, כשרגלו הפצועה מדממת וכואבת בייסורי תופת וכאבים אדירים. עד מהרה נזעקו למקום חיל ההצלה, שהזדרזו לפנותו במהרה מזירת הקרב המסוכנת במסוק צבאי, היישר אל יחידת הטראומה שבמחלקת **טיפול נמרץ**.

כאשר זינקו אליו רופאי הפלוגה המיומנים בלוויית סנטריהם, במקום נפילתו ופציעתו שבשדה הפתוח, וראו את רגלו המרוסקת והמדממת, נתפסו פחד ודאגה עמוקה לשלומו, לפי השערתם הוא סבל ייסורים נוראים עד לב שמים! והם חשו תחילה להזריק לו סמי הרגעה כדי להפחית מעט את הכאבים האיומים הללו.

ברם בהביטם בפניו של ר' לייזר, מה מאוד נדהמו לראות שלא זו בלבד שאינו גונח ואינו בוכה כלל, אלא אדרבה! **הוא צחק וחייך אליהם**... וקיבל את כוחות ההצלה במאור פנים ובחיוך רחב, כאילו היו אלה אורחים הבאים להשתתף בשמחתו...

הרופאים נדהמו והתפלאו ולא הצליחו להבין פשר דבר, על מה ולמה החיוכים השלווים הללו בלב ליבה של מלחמה סוערת? וכיצד בכלל מצליח הוא לחייך בשובכו כך פצוע ומדמם?

הם התקרבו אליו יותר לבדוק אם לא נטרפה עליו דעתו חלילה... ושאלוהו בפליאה גוברת והולכת: מה קורה אתך לייזער? כיצד הנך חש? האם אין לך כאבים וייסורים מרגלך המרוסקת והמדממת? ר' לייזר כדרכו חייך לעברם את חיוכו הירושלמי הפיקחי, ואמר: **אוהו! כואב נורא עד לב השמים!** ומה הם אם כן החיוכים הללו שעל פניך?

על אתר ענה ר' לייזר בשנינותו: נו, וכי בגלל שאני סובל עלי לצער גם אתכם?... וכי מה אשמים אתם שנפצעתי? מדוע מגיע לכם לראותני כך ממורמר ובוכה וגונח? - אל השני צריך תמיד לחייך ולשמוח לקראתו!

הוא לימד שם היטב את כולם פרק חשוב בדרכי חיי איש ישראל, באמונה שלמה וביטחון בהשם, לחוש ולומר תמיד בכל דבר: גם זו לטובה!.

וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב - אֵיטִיב עִמָּךְ!

*

איש יהודי נכבד בעמיו אשר זכה בניסי ניסים להינצל בגפו ממחנות השואה, ואיבד את כל בני משפחתו הקרובה והעניפה הי"ד, יצא מן התופת כשהוא חבול בנפשו מכל הטרגדיה הנוראה.

כיתר חבריו הניצולים חיפש מקום לבנות בו מחדש את חייו, עד שהושגה עבורו 'אשרת כניסה' [ויזה] לארצות הברית, והוא היגר מהרה לחצי הכדור התחתון באמריקה הגדולה.

עם הגיעו לחופי ארה"ב הגיעה השמועה לאוזניו שהצדיק המפורסם **כ"ק הריי"ץ מליובאוויטש זצוק"ל** ניצול אף הוא בחסדי שמים מן התופת, והיגר לאחרונה לאמריקה. בהיות שנפשו עדיין היתה סוערת בקרבו מכל אותה צרה נוראה, נסע היישר לבית מדרשו של הרבי הקדוש מחב"ד, ותיכף בשראה את הרבי הגדול בהדרו, פרץ בבכיות נוראות מאין הפוגות בזעקותיו על **שש מיליון** יהודים שנטבחו ונרצחו באכזריות שכזו?

הרבי הביט עליו ברוב חמלה ורחמים, ולאחר פנה אליו בפקחותו, והסביר לו: התבונן נא יהודי יקר, ותבין ותשכיל את אשר לפניך, הנה אם 'לקח' השי"ת בבת אחת **שש מיליונים** טהורים וקדושים, הרי בוודאי היה יכול 'לקחת' גם אותך... ואז היו לנו **שש מיליון ואחת** עקידות!

אם בכל זאת נשארת בחיים ולא 'נסחפת' לאושוויץ בעקבות כל משפחתך וידידיך אות הוא משמים שחפצים בחייך ולא במיתתך! - התפקיד שלך אפוא הוא להודות ולהלל לנורא עלילה על שזכית להינצל, ולקום בעוז למפעל חייך לקומם את עצמך ואת ביתך ואת כל היהדות כולה מן ההריסות בעוז ובתוקף!

האיש נענה וקיבל, והשתדל בכל כוחו לצאת מדיכאונו, ומהרה זכה להקים בית של תורה וזכה לראות שלשלת של דורות ישרים ומבורכים תלמידי חכמים ויראי שמים מרבים, לתפארת בית ישראל.

*

וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב - אֵיטִיב עִמָּךְ!

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מהנה"צ **רבי גמליאל הכהן רבינוביץ** שליט"א

0733-22-76-09 מתקשרים מזמינים מקבלים ללא עלות דמי משלוח!